

Súťažné právo

- www.antimon.gov.sk /rozhodovacia prax protimonopolného úradu/
- komentované znenie zákona
- písomná skúška, 5 otvorených otázok z každého okruhu
- zák. 136/2001 (2014 novelizovaný)

Úvod do problematiky

Súťažné právo sa odvíja od Ústavy SR, čl. 55. Podmienky určuje Obch. zákonník (nekalá súťaž, obmedzovanie súťaže). Nariadenie 1/2003 – vykonávacie nariadenie k čl. 101 a 102, rieši kolíziu národnej právnej úpravy.

Protimonopolný úrad – funguje na báze 4 odborov, odbor antitrustu, odbor koncentrácie, kartelový odbor, odbor legislatívnej pravdy, odbor
stupňový orgán – rada protimonopolného úradu – zástupca úradu, nezávislý členovia, je nezávislý od 1. stupňa úradu (nie sú úplne oddelené)

Na úrovni EÚ – všeobecný súd – tribunál, odvolací org. Súdny dvor Európskej únie

Súťažné právo:

oblasť antitrustu – konanie začína ex offi, podnet samotný nevyvoláva konanie,
oblasť koncentrácie – spoločnosť A sa zlúči so spoločnosťou B – musia to oznámiť protimonopolnému úradu (zakáže, povolí alebo vydá obmedzenie), ak sa zlúčením vytvorí dominant, úrad to zakáže, konanie ex post

Zákon o ochrane súťažného práva, právomoci protimonopolného úradu:

Vecná pôsobnosť zákona:

pri zneužívaní dominantného postavenia môže protimonopolný úrad uložiť rozhodnutie poskytnutia licencie, prinútiť predat' časť podniku

local nexus – vzťahuje sa na subjekty, ktoré majú veľké prevádzky, obraty a zlúčenie má dopad na slovenský trh

prinútiť odpredať časť prevádzok pri zlúčení v niektorých oblastiach, tam kde by vznikala vysoká koncentrácia

ak sa podnikatelia dohodnú na jednotnej cene, (zákazník nemá výber ceny) – obmedzenie súťaže – nezáleží, v akom štáte sa kartelová dohoda uzavrie, ak má dopad na náš trh

ex ante regulácia

nemôže sa stať aby bol jeden podnik sankcionovaný za jednu veci dvoma úradmi

náhrada škody (nemýliť si s OZ, neaplikuje sa toto ustanovenie), aplikujú sa ustanovenia náhrady škody ObchZ (možnosť požadovať ušlý zisk, premlčacia doba 4 roky...)

Okresný súd Bratislava II – špeciálne príslušný pre rozhodovanie sporov nekalej súťaže

uzavreté zmluvy obmedzujúce hospodársku súťaž sú neplatné

právo duševného vlastníctva – vlastníci patentov sú povinný ich po určitom období (5-10 rokov)

zverejňovať konkurencii

trestnoprávna zodpovednosť FO pri porušovaní súťažných predpisov

dôvod zániku trestnosti činu – leniency program – ak niekto nahlási, že s niekým uzavrel kartelovú dohodu, tento subjekt je chránený

- s „leniency“ sa na podnikateľa nevzťahuje vylúčenie na 3 roky z verejného obstarávania

ochrana efektívnej súťaže na trhu

INÉ FORMY NEDOVOLENÉHO OBMEDZOVANIA SÚŤAŽE

§ 39

Orgány štátnej správy pri výkone štátnej správy, obce a vyššie územné celky pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy a záujmová samospráva pri prenesenom výkone štátnej správy nesmú zjavnou podporou zvyhodňujúcou určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzovať súťaž.

Osobná pôsobnosť zákona:

zákon sa vzťahuje na podnikateľov, orgány ŠS...

Podnikateľ – v zmysle zákona o ochrane hospodárskej súťaže nerovná sa právna subjektivita – je to akákoľvek jednotka, ktorá vykonáva hospodársku činnosť, bez ohľadu na jej právnu formu a spôsob financovania, bez ohľadu na to, či dosahuje zisk, podnikateľom môže byť aj ekonomická skupina (napr. MOL zahŕňa Slovnaft, MOL HU a iné...sú jedna ekonomická jednotka, vystupujú ako celok, navzájom si nekonkurujú, konkurujú napr. skupine OMV- zahŕňa ďalšie)

za ekonomickú a hospodársku činnosť nie sú považované všetky činnosti, ktoré vykonávajú funkcie štátu (nemocnice, poisťovne, vydávanie dokladov, vydávanie licencií – napriek tomu, že sa tam platí, ďalej základné školy)

orgány verejnej moci môžu byť podnikateľmi, ak vykonávajú hospodársku činnosť - sú účastníkmi na trhu, zúčastňuje sa boja o zákazníka, ale iba touto oblasťou

economic continuity test (ECT) - ekonomický nástupca zaniknutého subjektu zodpovedá za konanie svojho ekonomického predchodcu

relevantný trh - priestorový subjekt, súbeh ponuky a dopytu tovarov, ktoré sú zastupiteľné (definované v zákone, na písomke rozobrať)

marginálny trh

Antitrustový zákaz, tzv. kartelové dohody

čl. 1, ods. 101

formálne podmienky: dohoda, zosúladený postup, rozhodnutie združenia podnikateľov

materiálna podmienky: majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzenie súťaže

cieľové dohody – dohody podľa následku

Závazok nekonkurovania – povolené v určitých momentoch

4.11.2015

§4 – generálna klauzula – naplnenie skutkovej podstaty – splnené aspoň jedno

- demonštratívny výpočet jednotlivých skutkových podstat

- dohody podľa následku – posudzujú sa podľa ekonomických kritérií na trhu

Dohoda obmedzujúca súťaž:

- akýkoľvek konsenzus podnikateľov, podľa ktorého sa budú správať
- správanie a konanie na trhu musia podnikatelia robiť samostatne
- dohoda nemusí byť písomná, väčšinou ani nie je, bývajú to skryté, tajné, nepísané dohody (využije sa „leniency program“)
- Leniency program:
 - má dva stupne
 - podnikateľ musí ísť prvý za protimonopolným úradom, musí spolupracovať, predloží hypotetickú žiadosť - jej súčasťou je zoznam dôkazov, môže v nej žiadať aby stanovil „marker“ – rezervácia poradia, 2 týždne na doplnenie žiadosti, po jej doplnení sa potvrdí marker, ak ju nedoplní, úrad musí na žiadosť pozeráť, akoby nikdy nebola podaná, nesmie ju použiť
 - druhý, tretí podnikateľ už nemá sankciu odpustenú v plnej výške, môže mať už iba zníženú sankciu, protimonopolný úrad už môže mať dostatok informácií, takýto podnikateľ musí dať úradu informáciu, ktorú ešte nemá, príp. ktorou si potvrdí nazhromaždené informácie
 - ďalší podnikateľ už leniency nemusí dostať
 - zanikne ním trestnosť a na podnikateľa sa nevzťahuje 3 ročný zákaz účasti vo verejnom obstarávaní
 - hromadná žiadosť o leniency neexistuje, funguje na utajení
- Odmena informátora:
 - FO môže ísť za protimonopolným úradom a oznámiť dohodu za finančnú odmenu, ktorá mu bude vyplatená za určitých podmienok
 - informátor ako oznamovateľ nie je chránený, môže nastať sankcia zo strany zamestnávateľa

Zosúladený postup podnikateľov:

- správanie sa podnikateľov, ktorý dosiahnu nejaké zosúladenie na trhu bez toho, aby došlo ku konsenzu
- citlivé informácie o podnikaní sa nemajú vymieňať, výmena informácií je nepriamym dôkazom zosúladenia
- anomálie: napr. v jednom momente sa zosúladiť ceny – ak na to nenastal ekonomický dôvod, rieši to protimonopolný úrad
- vylúčenie zo zosúladeného postupu je správanie, ak je na trhu cenový líder, ktorému sa ostatní prispôbujú

Rozhodnutie združenia podnikateľov:

- zahŕňa aj akékoľvek odporúčanie, nielen rozhodnutie
- združenie svojimi právnymi aktmi, etickými kódexmi, stanovami, nemôže súťaž obmedziť
- ak dá člen združenia napr. na valnom zhromaždení odporúčanie, už to môže byť sankcionované
- ak člen združenia z takéhoto zhromaždenia neodíde, rovnako je sankcionovaný, bude posudzovaný ako ktorýkoľvek účastník dohody
- výmena informácií prostredníctvom tretej osoby – tiež posudzovaná protimonopolným úradom
- na e-mail s citlivými informáciami treba odpovedať – inak takáto komunikácia môže byť

sankcionovaná

Skutkové podstaty:

1. priame alebo nepriame určenie ceny na trhu – (price-fixing), zahŕňa aj maloobchodné určenie ceny – fixné určenie minimálnej ceny, dodávateľ môže cenu iba odporučiť, bez toho aby toto odporúčanie bolo postihnuté sankciou, môže sa odporúčať iba maximálna cena – ak dodávateľ týmto odporúčaním vytvorí na trhu situáciu, že všetci podnikatelia ho rešpektujú, aj toto môže byť sankcionované protimonopolným úradom
2. kontrolné kartely - napr. obmedzenie výroby, obmedzenie výrobných kapacít
3. kartely segmentačné – kartely ktorými sa rozdeľuje trh alebo sa rozdeľujú zákazníci /podnikateľ a smeruje svoje aktivity na svojom geografickom území, podnikateľ B na druhom, aby si nekonkurovali, alebo jeden berie štátne zákazky a druhý súkromné) – určenie sféry záujmu
4. kolúzia vo verejnom obstarávaní – vopred urobená dohoda o tom, akým spôsobom budú fungovať pri verejných súťažiach /kauza GIS kartel – prečítať ku skúške, hl. 2. stupňové rozhodnutie!!!/
5. dohoda, na základe ktorej sa diskriminujú obchodní partneri – jednému sa vždy dajú výhodnejšie podmienky ako ostatným
6. skutková podstata tzv. viazania – donútenie obchodného partnera, aby urobil plnenie, ktoré so zmluvou zásadne nesúvisí

Výnimky – pozrieť v zákone (podrobnosti na skúšku netreba):

- ak dohoda spĺňa zákonné kritéria, nie je zakázaná
- systém blokových výnimiek – posudzujú sa cez nariadenia Európskej komisie (horizontálne dohody, vertikálne, sektorové), distribučné systémy (exkluzívny, napr. nariadenie kto chce predávať určité výrobky, má stanovené ako má byť zariadená predajňa, vyškolený personál)

Na skúšku!!! – antimon.gov.sk – pozrieť rozhodnutia, COMPact (v legislatíve), rozsudky z roku 2013, kauza ENVIPAC, pozrieť ako judikatúra vníma zneužívanie – kauza Slovnaft

Zákaz zneužívať dominantné postavenie §8:

Zneužívanie dominantného postavenia

(1) Dominantné postavenie na relevantnom trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži a ktorí sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu môžu správať nezávisle.

(2) Zneužitím dominantného postavenia na relevantnom trhu je najmä

- a) priame alebo nepriame uplatňovanie neprimeraných cien alebo iných neprimeraných obchodných podmienok,
- b) obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor užívateľov,
- c) uplatňovanie rozdielných podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými sú alebo môžu byť títo podnikatelia znevýhodňovaní v súťaži, alebo
- d) viazanie súhlasu s uzavretím zmluvy na podmienku, že druhá zmluvná strana prijme aj ďalšie záväzky, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom tejto zmluvy.

(3) Zneužívanie dominantného postavenia na relevantnom trhu je zakázané. – generálna klauzula

- k otázke „special responsibility....“

Monopol určený zákonom, ako napr. Slovenská pošta (zásielky do 50g) – nevzťahuje sa na ne zákon o ochrane hospodárskej súťaže.

- pozrieť rozhodnutie ZSE alebo ZS distribučná

2.12.2015

Cenové praktiky, zneužívanie

Neprimerane obchodné podmienky- **predatorska cena**- nastavena opacne- dominant.spolocnost vytlaca konkurenciu z trhu. Dominant opatovne zvyši cenu aj na neprimeranu.

Predatorska praktika- zakazana

Preisskring- dominant veľkoobchodník- neprimerana cena- konkurent cenu premietne do maloobchodnej ceny.

Cenova diskriminacia- Slovnaft pozri: PMÚ, OMV, Shell

1.Slovnaft- nastavil rozne ceny pre OMV, Shell aj keď odber produktu bol rovnaký

Zasada: rovnake a porovnateľne podmienky musia byť pre všetkých odberateľov

2. kolo posudzovania Slovnaftu- PMU- podľa generalnej klauzule bolo posudzovanie: vyrok NS- diskriminacia medzi poľnohosp.družstvami – vykorisťovateľstvo podnikateľov- PMU- racio: Slovnaft nemal strach z odidu ku konkurencii

Obe formy sú zakazane.

Skutková podstata odmietnutia spolupráce:

Zasada: osobitná zodpovednosť správať sa na trhu, pravidlo napr. prelomená zmluvná voľnosť.

Dominant podnikateľ sa správa nevyhodne- napr. nemôže odmietnuť spoluprácu kto dodávku požiadava

Svietové odvetie: má unikátne zariadenie: Slovak telecom- ..po zasuvku v byte, napr. právo technológia patentovaná. Nevieťme to zduplovať a cíťe ide o dominantnú spoločnosť.

Viazanie:

Dominantný podnikateľ: viazaný na produkt ktorý dobre predáva- viažuci produkt- na neho naviaže iný produkt, ktorý nemá pri predaji úspešný. Presadenie neúspešného produktu.

Ak produkty spolu nesúvisia napr. technicky, spôsobom používania, tak ide o neprimerané viazanie a zneužívanie domin.postavenia. Musím tu mať možnosť vyberu- zoberem pack, alebo mám na výber. (avivaz a práci prasok kúpiť zvlášť)

Nakladovo orientovaný- či má ekonomické výhody...keď kúpi pack ako produkty samostatne

Ekonomické bandlovanie- zakazane

Vernostné rabaty- zakazane

Nakladovosť produktu- sledovanie ale aj aké zľavy poskytuje dominant

Množstevná zľava- 1 kg cukru- neúsetris, zbor 1T cukor- dám ti zľavu

Vernostné zľavy- žiadne ekon.racio: zaviazanie zákazníka aby ostal u mňa, aby bral produkty len odo mňa- vernostné zľavy sú zakazane

PRIKAZ pre podnikateľov, ktorí nadobudajú iných podnikateľov, ktorí sa rozčleňujú, musí PMU uskutočniť kontrolu

Výsledkom súhlas s transakciou, bez transakcie

Koncentracia: spájanie podnikateľov na trvalej báze a podnikateľov samostatných

Trvalá zmena – zníži sa počet konkurentov, PMU to musí posúdiť EX ANTE KONTROLA- predvída ako sa budú správať na trhu

Def. Koncentracie:

?!!!! Nadobudnutie kontroly- získanie vplyvu nad iným podnikateľom kupou akcií - pozri zákon!!! nie práva o ich podnikaní

Nadobudanie len fungovajúceho podniku na trhu (obchodný plán, produktová línia na trhu, ceny,...)

Napr poistovňa A odkúpi zmluvy NZ poistovne- poistný kmen

Podnik- akekoľvek aktíva na dosahovanie obrátu na trhu

PMU- oznámiť- ak 99% a 1% kontroly- oznámiť na PMUN

nadobudnutie kontroly- priamo, nepriamo, vylučná a spoločná

?!!! **skúška:** Vytvorenie spoločného podniku:

Koncentrovaný spoločný podnik- má samostatné vstupy, výstupy

Kooperatívny spoločný podnik- spoločné vstupy

Koncentraciou nie je: skutočnosť restrukturalizácia, konkurz

Zlúčenie nesamostatných podnikateľov, je to transakcia a PMU to nezaujíma

Banky- nadobudajú akcie podnikateľov do portfólia ale nechcu rozšíriť svoje aktivity, tak banka nenadobúda kontrolu.

Ak transakcia je koncentracia- nemusím ísť na PMU, len ak má špecifickú silu. Tá sa meria podľa obrátov spoločnosti, ktoré sa zlúču, spájajú, rozdeľujú---**musia byť obrátové kritéria - vtedy oznamujem PMU.**

Buď podpisem zmluvu, alebo oznámim zámer koncentracie.

Zámer koncentracie: zákaz vykonávať transakcie ak PMU ešte nerozhodol – existuje výnimka

Otázka !!!! PMU- merdž test- test koncentracie

Teória negatívneho dopadu na hospod.súťaž

Ak sa vytvára domin.postavenie- posudzuje ekon.hľadisko, či trans

Súhlas, zákaz a súhlas s podmienkami vyda PMU

KONANIE A POSTUP PMU + zasady

Proses je administrativny, administrativne sankcne konanie

Podporny zakon: spravny poriadok

1 zasada: sprvne konanie pred PU zacina vylucne EX OFFICIO PMU sam zvazuje ci

Kvifikovany pripad- vseobene setrenie PMu zacina konanie hned- zakon neuvadza postup a setrenie PMU

Zasady opravenia..

vysledok: zacatie spravneho konania alebo presetrovanie nevedlo k poruseniu zakona- neformalny spis sa uzatvara

PMU- aj sektorove presetrovania: vysledok- analiza stavu trhu

Zasada:

1.PMU vzdy musi oznamit z akeho dovodu zbiera info a naco ich vyuzije

2. rozsah nevyhnutny na dosiahnutie ciela- princip primeranosti (zaloba na NS)

Presetrovanie PMU:

- prepádovka na mieste- neohlasene inspekcie PMU
- sukromne priestory- rozhodnutie sudu na domovu prehliadku, kolizny opatrovnik dozoruje proces, aj PZ- odomknut zamknute dvere... (zatiaľ to na SK nebolo), + odniesť veci, informácie
- podnikateľské priestory. Úrad nepotrebuje príkaz sudu, ale Poverenie (datum, meno, priezvisko, zákl.namietky, indicie,) povinnosť poskytnúť informácie, dokumenty, PMU zablokuje štatutátor, zamestnancov smerom navonok, komunikáciu, PC, zapečíta priestory, telefón priezriet, kabelku pozrieť či nemá tam obchod dokumentáciu, v zásade chodia sami, malokedy PZ

otázka: **Vysetrovacie právomoci PMU-** aby nazhromazdil informácie do spisu, oprávnenia na doloženie dokumentov, FO aj PO, oprávnenie vypocut osoby, svedkov, predviezť ich, dokumenty:: kopírovať, vziať ich... + oprávnenia pokut-

Sankcie: penazne (do 10% z celkového obrátu kde doslo k poruseniu) podľa zákona sa určuje podľa dĺžky (prenasobuje sa dĺžka – podľa rokov) a závažnosti porušenia (30%)

Okolnosti: polahcujuca (ak preukážem že sankcia je pre mňa likvidacná) napr porušenie nebolo zrealizované

pritazuje (ak som už bol v konaní 15%, iniciátor, tajomník kartel.dohody)

Opatreia na naprávu:

Behaviovalne opatrenia: ako sa má podnikateľ správať, prístup k podnikateľovi, poskytnúť patent konkurentom, databázy

Strukturalne: napr. v dôsledku opakova dom postavenia PMU povie že divíziu, časť podniku predá, časť obchodných prevádzok,...

Program zhovievavosti, odmena informatora:

Ak kartel dohoda- oznámim PMU- linienci program (uplná imunita zo sankcie- kto príde prvý k PMU, dá dokaz PMU, a umožní inspekciu, spolupracu s úradom, neoznami iným členom o linienci)

ten kto príde 2. Alebo 3. – ak sú dokazy s pridanou hodnotou a chcem zľavu (to iste, a sankcia benefit do -50%)

2014- inštitút odmeny informatora: (len 5 statov)

FO príde PMU- dám info o kartel dohody a PMU mu dá odmenu

Ukoncenie spravneho konania: sankciami

!!! Otazka: **Aletrnativne riesenie sutaznych problemov:**

Institut prijatia zavazkov: PMU upusti od sankcie a prijme zavazky, mierne delikty a PMU ich bude vediet odkontrolovat, bud v case, na trvaly cas alebo urcity cas

Institut Urovnania

„Dohoda o vine a treste“- akceptujem porusenie a ziadam znizenie sankcie. A to ak je klientovi jasne, ze sa neodvolá.

Linieci- chrani ma, mozem dalej fungovat na trhu

Obe nas nechrania v ramci sukr. Pravnych vzťahoch- nahrada skody

Sutazna Advokacia: PMU preberie situáciu s podnikateľom a povie predbežny zaver na situáciu. Kde su specificke pripady...momentalne nefunguje (dominant – advokata a on Vam poradi, nie PMU)

Porusenie úniijného práva: komisia urobi prepádovku rovneke pravomoci ako slovenski inspektori
Proces PMU: moznost odvolania, Rada PMU- nezavisly organ,